

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, 10 marca 2022 roku

Sprawa: przetwarzanie nr PESEL w bazie
CRBR

Znak sprawy: \$znak sprawy

Kontakt: Sekretariat IF
tel. +48 22 694 30 60
e-mail: sekretariat.IF@mf.gov.pl

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na Pana pismo nr VII.501.58.2020.Kł(KZ) z dnia 16 lutego 2022 r., dotyczące przetwarzania danych obejmujących nr PESEL w bazie Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Przepisy ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (ustawa o p.p.p.f.t.) implementują do krajowego porządku prawnego wymogi zawarte w przepisach prawa europejskiego, w tym przede wszystkim w przepisach dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniającej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (dyrektywa 2015/849). Zgodnie z tymi wymogami na państwa członkowie nałożony został obowiązek ustanowienia centralnych rejestrów, w których przechowywane będą informacje o beneficjentach rzeczywistych podmiotów o charakterze korporacyjnym, innych podmiotów prawnych, trustów oraz innych rodzajów porozumień prawnych o strukturze lub funkcji zbliżonej do trustów.

Zgodnie z art. 30 ust. 4 dyrektywy 2015/849 minimalny zakres danych identyfikacyjnych beneficjentów rzeczywistych, który powinien być dostępny dla każdej osoby obejmuje imię i nazwisko, miesiąc i rok urodzenia oraz państwo zamieszkania i obywatelstwo beneficjenta rzeczywistego, jak również informacji o posiadanej własności lub charakterze sprawowanej kontroli. Jednocześnie państwa członkowskie zostały uprawnione do rozszerzenia na mocy odpowiednich przepisów krajowych zakresu dostępnych informacji, pozwalających na ustalenie tożsamości beneficjenta rzeczywistego. Te dodatkowe informacje obejmują co najmniej datę urodzenia lub dane kontaktowe.

Ustawodawca decydując się na objęcie danych przetwarzanych w CRBR zasadą pełnej jawności, kierował się wskazówkami interpretacyjnymi zawartymi w motywie 30 preambuły dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającej dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz zmieniającej dyrektywę 2009/138/WE i 2013/36/UE, zgodnie z którymi publiczny dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych pozwala na większą kontrolę informacji przez społeczeństwo obywatelskie, w tym przez prasę lub organizacje społeczeństwa obywatelskiego, oraz przyczynia się do utrzymania zaufania do uczciwości transakcji finansowych oraz do systemu finansowego. Może przyczynić się do zwalczania nadużywania podmiotów o charakterze korporacyjnym i innych podmiotów prawnych oraz porozumień prawnych do celów prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, z jednej strony poprzez pomoc w dochodzeniach, a z drugiej strony poprzez budowanie reputacji tych podmiotów, ponieważ każda osoba, która mogłaby zawierać transakcje, będzie znać tożsamość beneficjentów rzeczywistych.

Ustawodawca uznał ponadto, że objęcie danych przetwarzanych w CRBR zasadą jawności tworzy narzędzie służące ochronie szczególnie ważnego interesu publicznego, czyli zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku publicznego poprzez umożliwienie pozyskiwania informacji przez organy państwa, ale także przez podmioty spoza „dominium państwowego”, zaangażowane w system przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu informacji na potrzeby przeciwdziałania popełnianiu poważnych przestępstw godzących w konstytucyjne podstawy państwa. Należy zauważyć, że dobrem naruszonym przez przestępstwo prania pieniędzy jest prawidłowość obrotu gospodarczego, a dopuszczanie do popełniania tego przestępstwa na szeroką skalę grozi naruszeniem zasad społecznej

gospodarki rynkowej stanowiącej podstawę konstytucyjnie chronionego ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej. Udostępnianie informacji o beneficjentach rzeczywistych uczestnikom obrotu gospodarczego, szczególnie w kontekście powszechnych przypadków angażowania nieświadomych tego faktu przedsiębiorców w struktury mające na celu przestępcze wyłudzenia podatku od towarów i usług również należy ocenić pozytywnie w kontekście chronionych konstytucyjnie zasad wolności działalności gospodarczej oraz prawa własności. Ponadto objęcie informacji o beneficjentach rzeczywistych zasadą jawności sprzyja również realizacji gwarantowanej konstytucyjnie wolności pozyskiwania informacji. W ocenie projektodawcy objęcie danych beneficjentów rzeczywistych zgromadzonych w CRBR zasadą pełnej jawności jest środkiem koniecznym do realizacji celów regulacji i pozostaje w ścisłym związku z wskazanymi powyżej wartościami konstytucyjnymi. Jednocześnie wydaje się, że proponowane rozwiązania nie naruszają w sposób nadmierny chronionego konstytucyjnie prawa do prywatności i autonomii informacyjnej.

Ponadto, ustawodawca wziął pod uwagę, że dane zdecydowanej większości beneficjentów rzeczywistych, w tym dane dotyczące numerów PESEL są już publicznie dostępne w Krajowym Rejestrze Sądowym. W związku, z powyższym wydaje się, że działanie polegające na przeznaczeniu znaczących kosztów na budowę systemu teleinformatycznego CRBR pozwalającego na ograniczenie dostępu do danych, które pozostają publicznie dostępne w innych rejestrach należałoby uznać za działanie niecelowe i niegospodarne.

Jednocześnie Minister Finansów pozostaje otwarty na dyskusję na temat zasad przetwarzania danych osobowych, w tym danych dotyczących numeru PESEL w rejestrach publicznych, wskazując jednocześnie, że ewentualne zmiany w tym zakresie powinny mieć charakter systemowy.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Ministra Finansów

Sekretarz Stanu

§Departament/Biuro

Sebastian Skuza

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/